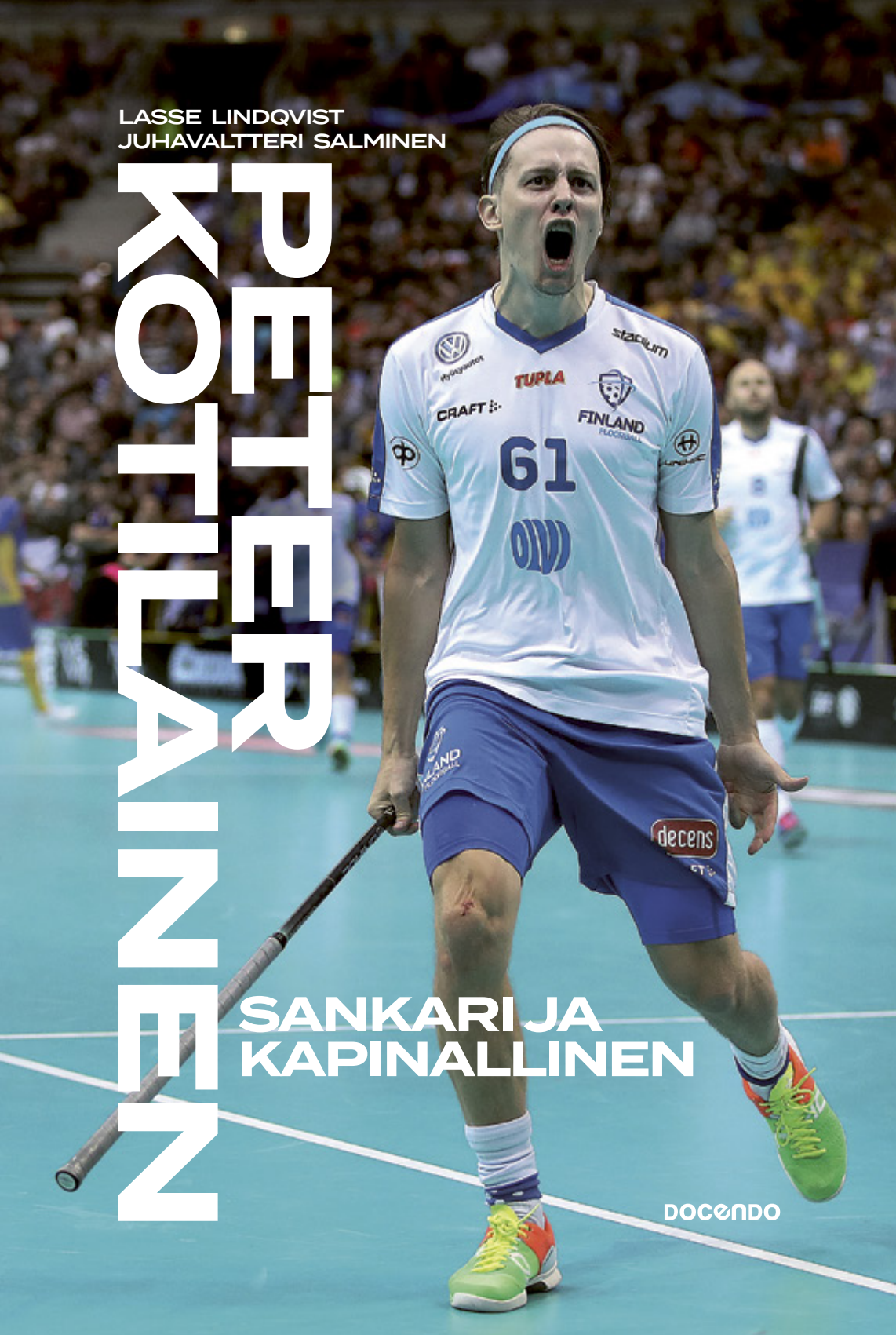

LASSE LINDQVIST
JUHAVALTTERI SALMINEN

PETER KOTILAINEN

SANKARI JA
KAPINALLINEN

DOCENDO

LASSE LINDQVIST
JUHAVALTTERI SALMINEN

**PETER
KOTILAINEN**

SANKARI JA KAPINALLINEN

DOCENDO

Suomen tietokirjailijat ry on tukenut tämän kirjan kirjoittamista.

Copyright © Lasse Lindqvist, Juhavaltteri Salminen ja Docendo 2024

Docendo on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä.

Kansi: Jarkko Lemetyinen, Katse Design Oy

Kannen kuva: Per Wiklund

Taitto: Keski-Suomen Sivu Oy

ISBN 978-952-382-555-0

Painettu EU:ssa 2024

SISÄLLYS

PROLOGI

s. 4

1.

NUORUUSVUOSIEN AVOHAAVAT

1994–2011

s. 7

2.

YKSI JYVÄSKYLÄN HIRVISTÄ

2012–2019

s. 53

3.

PAINAJAISIA SILMÄT AUKI

2019–2022

s. 153

4.

LAKEUKSILTA ALPEILLE

2022–2024

s. 197

HUHTASUO, 24. HUHTIKUUTA 2003

On alkuiltä. Istun kotona katsomassa televisiota äitini ja veljeni Paulin kanssa. Olen kahdeksanvuotias.

Lankapuhelimemme soi, ja säntään tapani mukaan vastaamaan.

”Haetko äidin puhelimeen”, kuulen miesäänen sanovan.

”Kuka sä oot”, kysyn. Mies ei vastaa vaan toistaa pyyntönsä. En luovuta.

”Kerro nyt, kuka siellä on!”

”Täällä on poliisi. Me ollaan teidän alaovella”, mies sanoo.

Lasken luurin hetkeksi ja katson ikkunasta alas. Näen ovella kaksi poliisia, siskoni Piian sekä veljeni Pasiin. Pyydän äitini puhelimeen ja ryntään ulos.

Kun pääsen alas, näen Piian itkevän hysteerisesti. Tajuan, mitä on tapahtunut.

Juoksen takaisin asuntoomme. Poliisit tulevat perässäni.

”Reijo on menehtynyt tulipalossa”, he kertovat äidilleni.

Isä on kuollut.

Sillä sekunnilla kaikki virta pakenee minusta, koko ajan kierroksilla käyvästä, ylivilkkaasta lapsesta. Pian makaan hiljaisena Paulin huoneessa.

”Mikä fiilis?” vanhin veljeni Pasi kysyy minulta.

”Eipähän tartte mennä kouluun vähään aikaan”, saan sanottua.

Sen jälkeiset viikot ovat sumeita, ja seuraavat muistikuvani ovat vasta isäni hautajaisista.

Olin pitkään pelännyt isän kuolevan. Hänen alkoholinkäyttönsä oli lähtenyt jo kauan sitten käsistä ja huuhtonut mukanaan hänen elämänhallintansa. Jokunen vuosi aiemmin hän oli kaatunut kannissa ja lyönyt pänsä asfalttiin.

Nyt pelkoni on toteutunut.

Isä oli ollut juoppokavereidensa kanssa Vesangassa ryyppäämässä asunnottomille tarkoitettussa yömajassa. Porukan sammuttua jonkun tupakasta oli syttynyt tulipalo. Isä oli palanut niin pahasti, että hänet oli pystytty tunnistamaan vain hänen kallossaan olleesta murtumasta. Hampaista ei ollut tunnistamisessa apua, sillä isä käytti tekohampaita.

Herkuttelimme veljeni Paulin ja Panun kanssa ajatuksella, että isä olisi oikeasti vain lavastanut kuolemansa. Se oli huumoria, joka auttoi meitä selviämään. Ikään kuin olisimme elätelleet vielä pientä toivoa siitä, että jonain päivänä isä vain tulisi ovelle ja sanoisi:

”Oli vähän velkoja päällä, niin piti lähteä.”

Peterillä pysyi maila kädessä jo yksivuotiaana. Kotilaisten perhealbumi

1.

NUORUUSVUOSIEN AVOHAAVAT 1994–2011

LEVOTON HUHTASUO

Rappukäytävässämme asui pahuus. Lähes kaikilla lapsuudenkavereillani oli kotona ongelmia: rikkinäisiä perheitä, alkoholi-soituneita vanhempia.

Asuimme Jyväskylässä Huhtasuon kaupunginosassa, jonka vieressä on pahamaineinen Pupuhuhdan asuinalue. Huhtasuon imago on hie-
man Pupuhuhtaa parempi, mutta sekin on levoton kaupunginosa, jossa on paljon sosiaalisia ongelmia. Moni jyväskyläläinen pitää Huhtasuota slummina.

Lapsuudessani en viikonloppuiltaisin tarvinnut televisiota. Riit-
ti, että katsoi ikkunasta ulos. Taloyhtiön pihalla oli grillikatos, jos-
sa pidettiin joka perjantai jonkinlaiset kekkerit. Opini jo varhain luke-
maan peliä: Jaahas, nyt on perjantai-ilta ja kello on juuri sen verran,
että grillikatoksella alkaa tapahtua minä hetkenä hyvänsä. On siis aika
mennä ikkunan ääreen katsomaan humalaisia riitoja ja perhedraamoja.
Oikein toiminnantäyteisenä päivänä joku saattoi ajaa talon ympäri

poliisia karkuun. Uutisista sai lukea lähistöllä tapahtuneista huume- ja väkivaltarikoksista.

Kaikista niistä älyttömistä jutuista tuli meille Huhtasuon lapsille normaalia arkea. Kun ympäristöön kiinnittyi, alue alkoi tuntua omalta. Niinpä minua ei koskaan pelottanut liikkua Huhtasuolla, vaikka jälkikäteen ajatellen siihen olisi varmasti ollut aihetta. Me alueen lapset saatoimme jopa jollain tasolla tykätä Huhtasuon tunnelmasta, sillä siinä oli jännitystä ja dramatiikkaa.

Monen Huhtasuon lapsen pelastusrengas oli iso kaveripiiri, joka syntyi lähitalojen ja ympäröivien alueiden lapsista. Liikuimme enimmäkseen isossa porukassa, mikä myös vaikutti siihen, ettei meitä pelotanut.

Vaikka ympärillämme oli paljon levottomuutta, onnistuimme kavereiden kanssa tekemään alueesta meille mieluisen. Kun kotona oli ongelmia, me lapset pidimme toisistamme huolta. Loimme oman turvajengimme, jossa puskimme toinen toistamme eteenpäin ja tarjosimme vertaistukea. Se synnytti meihin Huhtasuo-hengen ja yhteisöllisyyden.

Yksi Huhtasuon hyvistä puolista oli positiivinen asenne urheilua kohtaan. Kotoa saimme kipinän urheiluun, mutta Huhtasuon liikuntamahdollisuudet ja urheiluun rohkaiseva henki kasvattivat sen roihua-vaksi paloksi. Siinä missä Kortepohja tunnetaan Gettomasasta ja muista räppäreistä, Huhtasuo on minun silmissäni urheilualuetta. Ympäristöllä oli varmasti iso vaikutus siihen, että minusta ja kolmesta veljestäni tuli kaikista liigatason salibandypelaajia.

Pasi, Peterin veli:

Oli pelkästään sattumaa, että juuri salibandystä tuli Huhtasuon juttu. 1990-luvun vaihteessa vastaperustetulla Happeella oli alkuun vain liigajoukkue,

mutta seuran perustajajäseniin kuulunut Pete Heinonen päätti pistää juniorijoukkueen pystyyn. Junnujoukkue olisi voinut syntyä mihin tahansa Jyväskylässä, mutta se päätyi Huhtasuolle kenties siksi, että siellä koulun sali sattui olemaan niin hyvä. Olin korkeintaan 12-vuotias, kun kaverini kertoi nähneensä ilmoitustaululla viestin alkavasta sählytoiminnasta. Menimme kokeilemaan, ja siitä se lähti. Ilman tuota sattumaa minusta ei luultavasti olisi tullut salibandypelaajaa. Se taas olisi tarkoittanut, että myös Paul, Panu ja Pete olisivat saattaneet jäädä ilman salibandykipinää.

Huhtasuo vaikuttaa edelleen minun ja monen lapsuudenkaverini elämään. Uskon, että levottomuuteni on peräisin sieltä. En osaa edelleenkään elää rauhallisessa ja hiljaisessa idyllissä vaan kaipaen ympärilleni hälinää, toimintaa ja tapahtumia. En osaa olla paikallani.

Toisaalta olen myös pystynyt kääntämään rauhattoman lapsuuteni voitokseni. Sen ansiosta en jännitä salibandyssä mitään: en tärkeitä pelejä, en loppuminuuttien ratkaisevia hetkiä, en rangaistuslaukausta MM-finaalissa. Huhtasuo on tehnyt minusta sen Peterin, joka olen. Hyvässä ja pahassa.

RAKASTAVA SUURPERHE

Kasvoin uskonnollisessa kodissa, sillä äitini on harras kristitty. Hän tuli uskoon vasta aikuisena mutta kuitenkin reilusti ennen minun syntymääni. Olemme helluntailaisia. Jo alle kouluikäisenä näin kotonamme rukouspiirejä, joissa äitini ja muut osallistujat pääsivät sellaisiin tiloihin, joissa he alkoivat niin sanotusti puhua kielillä. Se tuntui omituiselta, pelottavaltakin.

Äiti piti meistä kuitenkin hyvää huolta eikä käyttänyt lainkaan päih-teitä. Hän mahdollisti kaiken ja on aina ollut läsnä elämässäni. Äiti teki pitkiä työvuoroja, jotta meillä oli aina katto pään päällä ja ruokaa pöy-dässä. Vaikka perheemme ei ollut varakas tai hyväosainen, äidin vai-vannäön ansiosta me pojat pystyimme harrastamaan joukkueurheilua.

Olen äidille kiitollinen myös siitä, että sain lapsena ja nuorena olla ja mennä. Siinä missä joillain kavereilla saattoi olla tarkat kotiintuloajat, minulla sellaisia ei ollut. Teini-iässä käytin sitä hyväksenikin. Saatoin esimerkiksi ilmoittaa meneväni kaverini luo yöksi, vaikka todellisuudessa menin kotibileisiin tai ulos, mitä äiti ei olisi hyväksynyt.

En ole kuitenkaan mikään vapaan kasvatuksen hedelmä, sillä äiti veti myös rajat. Silti hölmöilyjen hetkilläkin tiesin, että kotiin voi aina men-nä.

Piia, Peterin sisko:

” Äiti on hoitanut kaiken, mitä Pete on keksinyt pyytää. Äidille on ollut kaikkein tärkeintä se, että häntä on tarvittu. Kun kaikki muut lapset olivat jo muuttaneet kotoa, hän voivotteli, että kohta Petekin muuttaa. Niinpä hän alkoi hyysätä Peteä kahta kauheammin, mikä on jatkunut senkin jälkeen, kun Pete muutti kotoa. Pete on oppinut luottamaan siihen, että mitä tahansa hän tekeekin, joku pelastaa hänet – ja yleensä se on ollut äiti. Nykyään äiti osaa jo vetää Peten kanssa rajat, koska olemme puhuneet asiasta paljon, mutta muutos on tapahtunut vasta aivan viime vuosina.

Minun, Piian ja veljeni urheiluinnostus on isän perintöä. Hänen äitinsä, meidän mummomme, katsoi kaiken mahdollisen urheilun, mitä televisiosta tuli ja seurasi tarkasti tuloksia. Mummon ansiosta isästäkin tuli

urheiluhullu. Isä ei ollut itse urheilija mutta seurasi lajeja laidasta laitaan. En ole nähnyt toista yhtä intohimoista penkkiurheilijaa kuin isä. Vaikka fajian alkoholismi aiheutti monenlaista harmia, me sisarukset haluamme muistaa isän hyvistä asioista ja vaalia niitä. Hänen intohimonsa urheiluun on ehdottomasti yksi niistä.

Isä ei koskaan juonut kotona ja oli siellä ollessaan kiltti, läsnä oleva ja herkkä mies. Siitä kertoo sekin, että kun äiti kerran lähti kahdeksi viikoksi Israeliin, hän jätti isän vahtimaan meitä kolmea nuorinta sisarusta. Ongelmistaan huolimatta fajiaan pystyi luottamaan niin kauan kuin hän pysyi kotona.

Liisa, Peterin äiti:

” *Lasten isä rakasti lapsia, seurasi tarkasti poikien ja Piian urheiluja ja oli hirveän ylpeä heistä. Vaikka hän alkoholisoitui, hän ei koskaan ollut paha lapsilleen. Hän saattoi kyllä komentaa heitä kovasti muttei koskaan kohdistanut vihaansa jälkikasvuunsa. Lapset toki joutuivat näkemään sen, kun isä syyti kaiken minuun, ja olemaan siksi peloissaan minun puolestani.*

Välillä urheilu meni isällä ehkä liikaakin tunteisiin. Keväällä 2001, aivan viimeisinä aikoina, kun fajia vielä asui kotona, katsoimme isän ja veljesten kesken Suomen ja Tšekin välistä jääkiekon MM-finaalia. Suomi johti 2–0, mutta Tšekki tuli tasoihin ja ottelu meni jatkoajalle. Sillä sekunnilla, kun David Moravec ratkaisi maailmanmestaruuden Tšekille, isä sammutti television, komensi ”pojat nukkumaan”, meni parvekkeelle ja alkoi poltella piippua. Sen jälkeen fajia ei sanonut kahteen viikkoon sanaakaan. ”Pojat nukkumaan” jäi lausahduksena elämään meidän veljesten keskuuteen.

Vuonna 1978 syntynyt Pasi on minua 16 vuotta vanhempi. Ikäeron takia en muista paljoakaan siitä, kun asuimme saman katon alla, mutta urheilussa Pasilla on varmasti ollut meihin nuorempiin veljeksiin suurempi vaikutus kuin kellään muulla. Pasi oli debytoinut silloisessa salibandyn SM-sarjassa kaudella 1993–1994 – siis ennen minun syntymääni. Lapsena seurasin tarkasti Pasin otteluita.

Pasi, Peterin veli:

” *Minun lajivalintani vaikutti varmasti siihen, että pikkuveljenikin päätyivät salibandyn pariin. Pärjäsin juniorina jalkapallossakin. Jos minusta olisi tullut futari, en tiedä, olisivatko veljet alkaneet pelata salibandya. Kun menestyin urheilussa, Paul, Panu ja Pete hoksasivat, että heilläkin oli mahdollisuus pärjätä. Liiga- ja maajoukkuepelaajana olin 2000-luvun alussa siinä onnellisessa asemassa, että sain varustesponsorilta mailoja. Lähetin niistä osan Jyväskylään, jotta pikkuveljilläni olisi ollut välineitä, joilla pelata. Kerran seurani Oilersin mailasponsori vaihtui ja minulle jäi iso kasa vanhan sponsorin mailoja, lapoja ja varsia, joita en enää voinut käyttää. Kasasin ne laatikkoon ja lähetin veljille. Kaksi viikkoa myöhemmin Panu soitti ja kysyi, voisinko lähettää hänelle mailan. Totesin, että vastahan minä lähetin ison laatikollisen. Panu sanoi, että joo joo, mutta kun Pete myi ne naapuruston pojille. Silloin kävin Petelle vähän kuumana. Olin lähettänyt tavaraa satojen euron edestä, ja Pete oli kaupitellut mailoja vitosella kotipihassamme.*

2000-luvun alussa, kun Pasi pelasi liigaa Espoon Oilersissa, hän tuli kerran käymään kotona seuran autolla. Minulle se oli kymmenvuotiaana suunnaton ylpeyden aihe. Leveilin kaikille lähikortteleiden tenaville, että isoveljeni ajaa Oilersin autolla.

Toisinaan annoin toki Pasin myös kuulla kunniansa, jos hän oli vetänyt Kotilaisten nimeä lokaan. Kerran näin teksti-tv:stä Oilersin ottaneen murskavoiton ja tehneen kuusitoista maalia, mutta Pasin nimeä ei näkynyt missään. Soitin Pasille puolisen tuntia pelin päättymisen jälkeen. En tuhlannut aikaa muodollisuuksiin vaan menin suoraan asiaan.

”Eikö sua hävetä”, tokaisin, kun Pasi vastasi. Pasi oli ihmeissään. Hän oli hädin tuskin ehtinyt suihkuun, kun noin kahdeksanvuotias pikkuveli oli jo tivaamassa, miten hän oli voinut jäädä ilman tehopisteitä ottelussa, jossa oma joukkue oli mättänyt kuusitoista maalia.

Pasi, Peterin veli:

” *Ehdin sanoa vain ”miten niin”, ennen kuin Pete löi luurin korvaani. Hän tapasi tuijottaa teksti-tv:tä kuin piru Raamattua.*

Isän kuoltua Pasista tuli minulle tärkeä miehenmalli. Äiti oli jo ennen isän kuolemaa alkanut seurustella isäpuoleni Rainon kanssa, ja tulin tämän kanssa hyvin juttuun. En silti koskaan ajatellut Rainoa isänäni. Myöhemmin tietyt liikunnanopettajat sekä Seppo Pulkkisen ja Petteri Nykyn kaltaiset valmentajat ovat olleet minulle eräänlaisia isähahmoja, mutta kenestäkään ei ole ollut isän korvikkeeksi. Pasi on päässyt lähimmäksi sellaista.

Perheemme ainoa tyttö on vuonna 1980 syntynyt Piia. Jälkeenpäin minua on harmittanut, että Piia koki todennäköisesti itsensä hetkittäin

ulkopuoliseksi, kun me nuoremmat sisarukset teimme keskenämme poikien juttuja. Urheilu oli vahvasti läsnä myös Piian elämässä, mutta meistä perheen pojista poiketen hän oli yksilöurheilija. Piia harrasti yleisurheilua, jossa häntä valmensi isämme.

Ikäerosta huolimatta olemme olleet Piian kanssa läheisiä, erityisesti aikuisina. Piia asui pitkään Helsingissä, jolloin näimme vain pari kertaa vuodessa, mutta varsinkin hänen Jyväskylään paluunsa jälkeen olemme olleet paljon tekemisissä. Kaikista sisaruksistani pystyn puhumaan avoimimmin ja suorimmin juuri Piian kanssa. Me osaamme puhua tunteistamme paremmin kuin muut sisaruksemme.

Piia meni jo parikymppisenä naimisiin, ja myös hänen silloisesta miehestään Matista tuli minulle läheinen. Olin päiväkotikäisenä sulhaspoikana heidän häissään. Rakastuin Matin persoonaan jo pikkupoikana, ja vietimme paljon aikaa yhdessä. Matti oli minulle kuin ylimääräinen veli, jonka kanssa minä ja veljeni teimme erilaisia poikien juttuja.

Piia, Peterin sisko:

” *Minulla on veljistäni läheisin suhde Peteen juuri siksi, että hänen kanssaan pystyn keskustelemaan mistä tahansa. Hän on avoin ja luonteeltaan samantyyppinen kuin minä. Pasi, Paul ja Panu eivät puhu juuri mitään, mutta minä ja Pete puhumme ihan kaikesta. Pete pystyy kuvailemaan tunteitaan ja pohtimaan syvällisiä. Viime vuosina olemme lähentyneet paljon. Kun Pete oli pieni, hoidin häntä usein ja olin hänelle välillä kuin varaäiti, mutta näin aikuisina meillä on ystävä-sisarussuhde, josta äidillinen huolenpito on jäänyt pois.*

Eniten vietin aikaani lapsuudessani kolmestaan Paulin ja Panun kanssa, koska olemme iältämme lähimpänä toisiamme; minua kuusi vuotta vanhempi Paul on syntynyt vuonna 1988 ja Panu vuonna 1991. Eri-tyisen läheiseksi minulle tuli kolme vuotta vanhempi Panu, joka asui kanssani samassa talossa koko lapsuuden. Myös Paulin kanssa vietin paljon aikaa, kunnes hän alkoi seurustella minun ollessani yhdeksänvuotias ja muutti pois kotoa muutamaa vuotta myöhemmin. Hän on saman naisen kanssa yhdessä edelleen.

Panu, Peterin veli:

” *Muistan hyvin, kun ehkä 5–7-vuotiaina makasimme vierekkäin sängyssä, katsoimme toisiamme silmiin ja silittelimme toistemme selkää. Se kertoo aika paljon läheisyydestämme. Paul, Pete ja minä haimme toisistamme lämpöä ja turvaa. Välillä siliteltiin ja välillä tapeltiin. Nujakoinnit kuuluivat välillä asiaan, mutta nekin vain lähensivät meitä. Olemme edelleen toistemme parhaita kavereita.*

Minulla, Paulilla ja Panulla oli kullakin omat kaveripiirinsä, joten emme hengailleet samoissa porukoissa kodin ulkopuolella. Se oli hyvä tasapaino: olimme läheisiä mutta emme koko ajan yhdessä. Kun olimme veljesten kesken, käyttäydyimme fiksusti emmekä hölmöilleet. Type-ryydet hoidettiin omien kavereiden kanssa.

Kolmestaan me lähinnä pelasimme sählyä ja rahapelejä. Jossain vaiheessa saimme pleikkarin mutta touhusimme silti mieluiten ulko-
na. Sählypelit eivät tosin aina jääneet kotioven ulkopuolelle. Äiti ei liiemmin arvostanut niitä pelejä, jotka jättivät jälkensä kotimme sei-
niin.

Pihapeleissä mukana oli usein myös Matti. Pelit olivat alusta asti kilpailullisia ja päättyivät melkein joka kerta jonkun itkuun. Yleensä minun. Joku voisi ajatella, että isoveljet olisivat antaneet pienimmälle hiukan tasoitusta. Paulilta sitä ehkä joskus heruikin, mutta Panu ei antanut minulle vähääkään armoa. Hän pyöritteli minua surutta, mutta nautin hänen tarjoamastaan haasteesta. Kun olin kaiken lisäksi vielä pienikokoinen, meininki saattoi näyttää sivullisen silmin rajulta. Minun ei auttanut kuin yrittää löytää keinoja pärjätä isompaa ja taitavampaa veljeäni vastaan.

Paul, Peterin veli:

” *Se, että Pete oli pienempi ja nuorempi, ei ollut hänelle syy luovuttaa, vaan hän painoi kahta kauheammin menemään. Hänellä on meistä veljeksistä kaikkein suurin voitontahto. Se on osittain synnynnäistä, mutta paljon siitä on varmasti peräisin myös pihapeleistämme. Kun Pete ei aluksi pärjännyt meille, hän joutui tsemppaamaan itseään hirmuisella raivolla. Se sama raivo näkyy hänen pelaamisessaan edelleen.*

Ennen kaikkea minä ja isoveljeni pidimme toistemme puolia. Kerran serkkumme Jake oli vierailulla luonamme. Jakella ei ollut kehitysvamman takia minkäänlaista suodatinta, vaan hän saattoi tuosta vain haistatella pikkulapselle ilman sen kummempaa syytä tai repiä tämän tekeillä olevan piirroksen. Kerran olin Jaken kanssa leikkimässä, kun naapurin poika alkoi haukkua ja kiusata meitä. Menimme sisälle, ja kerroin tapahtuneesta Panulle. Katselimme Jaken kanssa ikkunasta, kun Panu meni pihalle ja pätkäytti naapurin poikaa kyselemättä turpaan.

Minäkään en epäröinyt olla Panun tukena, vaikka olin meistä nuorempi ja pienempi. Sama piirre on seurannut meitä myös aikuisuuteen. Enää emme sentään lyö ketään mutta olemme aina toistemme puolella.

Emme oikein edes osaa puhua toistemme huonoista puolista. Itse kukin meistä on hölmöillyt elämässään, minä erityisesti. Sisarusten tukena seisominen ei kuitenkaan tarkoita sitä, että hyväksyisimme toistemme tekemiä virheitä tai huonoa käytöstä, vaan sitä, että olemme eläneet koko elämämme toistemme kanssa ja tiedämme, millaisia ihmisiä oikeasti olemme. Jos joku meistä on hankalassa elämäntilanteessa, muut eivät lähde arvostelemaan hänen tekemiään virheitä. Kun joku mokailee, se on meille merkki siitä, että hän tarvitsee meiltä muilta apua, ei paheksuntaa ja sättimistä.

PELIN VIMMA JA VIETTI

Ensimmäinen joukkueeni oli Huhtasuon Kisan jalkapallojoukkue, johon liityin kuusivuotiaana. Pidän HuKia kasvattajaseuranani, ja se johtuu pitkälti loistavasta valmentajastamme Aki Järvisestä. Akin poika Topi pelasi myöhemmin Veikkausliigaa JJK:ssa ja on tehnyt pitkän uran ykkösdivarissa. Ala- ja yläasteella kävimme Topin kanssa koulua rinnakkaisluokilla ja olimme hyviä kavereita.

Akin valmennuksessa minusta alkoi kasvaa kilpaurheilija. Vaikka olimme pieniä lapsia ja harjoittelimme leikin varjolla, mukana oli jo tuossa vaiheessa sopivasti kilpailullisuutta ja tavoitteellisuutta. Aloimme pelata kunnan pelejä jo varhaisella iällä. Pelasin futiksessa hyökkääjänä ja olin isossa roolissa. Menestyimme lähialueiden turnauksissa todella hyvin. Tappioita alkoi oikeastaan tulla vasta, kun lähdimme kauemmas pelaamaan kovempia turnauksia.

Paul, Peterin veli:

” Kävin katsomassa joitain Peten futispelejä. Hänen intohimonsa pelaamiseen näkyi jo silloin. Muut pikkunassikat saattoivat keskeyttää pelaamisen, jos taivaalla sattui lentämään lentokone, mutta Peteä sellainen ei kiinnostanut. Hän vain pelasi.

Pidän edelleen jalkapallosta, ja sitä oli kiva harrastaa. Valmentaja Järvinen on sanonut, että minusta olisi voinut tulla futiksessakin jopa liigatason pelaaja. Minä en sitä kuitenkaan edes tavoitellut. En ollut missään vaiheessa identiteetiltäni jalkapalloilija. Olin löytänyt kutsumukseni toisaalta.

En tarvinnut muuta kuin Pasilta saamani mailan, pallon ja kotitalomme päädyssä olleen pienen pätkän asfalttia. Minulla oli oma maali, jota säilytin rappukäytävässä alimman kerroksen portaiden alla. Kannoin sen talomme pätyyn ja aloin pelata.

Sählystä tuli minulle positiivinen pakkomielle. Se oli ja on minulle edelleen terapiaa. Olen aina purkanut vaikeudet ja patoutumat mailaan. Pelasimme paljon veljesten ja kavereiden kesken. Isäkin tuli välillä katsomaan pihapelejäimme.

Mutta en minä peleihini välttämättä kavereita kaivannut. Pelasin aivan järjettömiä määriä yksin. Ja kun sanon, että pelasin, tarkoitan sitä. En vain laukonut palloa seinään vaan *pelasin*. Päätin, että päivän matsina oli vaikka HIFK–Jokerit, ja pelasin itse molempia joukkueita. Kuvittelin pelitilanteet, tein kaikki maalit ja selostin samalla tapahtumia.

Sähly ei ollut minulle pelkkää hauskanpitoa edes tuolloin. Vaativa luonteeni ja pakkomielleisyyteni tuli esiin jo pikkupoikana. Minun oli *pakko* pelata.

Piia, Peterin sisko:

” *En ole tavannut ketään yhtä sitkeää ja päättäväistä kaveria kuin Pete. Hänellä oli jo ihan pienenä jäätävä tahdonvoima, joka erotti hänet Paulista ja Panusta. Kun Pete päätti haluavansa tehdä jotain, hän yritti sitä niin kauan, että onnistui. Pete oli älyttömän sisukas eikä voinut sietää minkäänlaista epäonnistumista tai häviämistä.*

Pidin itseäni sählynpelaajana, mutta minulla ei ollut joukkuetta, jossa pelata. Futis oli hyvää korviketta. Jo esikouluikäisenä katsoin kuitenkin kadehtien Paulia ja Panua, jotka kävivät säännöllisesti Huhtasuon kirkon sählykerholla. Sinne päästäkseen piti olla vähintään kuusivuotias, mutta minä olin raapimassa ovea jo viisivuotiaana. Kirkon liikuntasalin ovesa oli pienet ikkunat, joista näki sisälle. Minä en ylettynyt edes alimmalle ikkunalle mutta hain jakkaran tai sitten vain hypin oven takana nähdäkseni kentälle edes vilaukselta. Panun ja Paulin sählykerhon ohjaajalla oli tapana iskeä tarinaa kanssani ja kysellä, joko tulen kohta pelaamaan. Minä olisin ollut valmis, mutta ohjaaja sanoi, että minun pitäisi vielä odottaa muutama kuukausi.

Kun kirkon sählykerhon ovet viimein aukesivat minulle, peleistä tuli viikon ehdoton kohokohta, sillä porukka oli hyvä ja yhteishenki loistava. Sählykerhossa kävi paljon lapsuudenkavereitani. Kun hiukan kasvoin, sain vielä oman vuoromme jälkeen jäädä vanhempien vuorolle, jolla pelasi myös Panu.

Kirkon sählyvuoroissa parasta oli se, että niillä pelkästään pelattiin. Ei ollut mitään tekniikkaratoja, vaan pallo pistettiin keskelle, tehtiin jako kahteen joukkueeseen ja pelattiin tunti yhdellä juomatauolla.

Kirkon pelit eivät olleet minulle mitään pikkunepailua vaan kovia ja kilpailullisia koitoksia. Jokainen sai pelata ja huilata oman jaksami-

sensa mukaan. Minun tapauksessani se tarkoitti sitä, että minua ei tunnin aikana juuri vaihtopenkillä nähty. Jos satuin olemaan häviäjän puolella, saatoin lähteä pelin jälkeen ovet paukkuen pihalle.

Kirkon sählypeleissä koin herätyksen, joskin vain urheilullisen, en uskonnollisen. Olin tottunut pelaamaan pihalla minua vanhempien Paulin ja Panun kanssa. Kun nyt pääsin kohtaamaan omanikäisiäni tenavia, huomasin olevani heidän joukossaan ylivoimainen.

Pasi, Peterin veli:

” *Pete oli noin kymmenvuotias, kun Huhtasuon kirkon sählyjoukkue tuli Helsinkiin seurakuntien väliseen turnaukseen. Pelasin silloin Oilersissa ja menin Ruskeasuolle katsomaan Peten pelejä, kun minulla sattui olemaan vapaapäivä. Siinä touhussa ei ollut mitään järkeä. Pete teki toistakymmentä maalia per peli. Hän meni oman puolustajan viereen, pyysi tältä palloa, pujotteli koko kentän läpi ja teki maalin. Muut tuskin koskivat pallon pelin aikana. Katsomoon välittyi Peten lahjakkuus mutta eivät niinkään juniorisalibandyn henki ja tapahtuman kristillinen pohjavire. Yhden ottelun jälkeen erehdyin antamaan Petelle veljellistä palautetta. Sanoin, että pelaat tosi hyvin, mutta välillä olisi reilua syöttää kavereillekin. Pete oikein suuttui ja ilmoitti, ettei varmasti syötä, koska jos hän menee syöttämään pallon jollekin toiselle, hän ei saa sitä koskaan takaisin.*

Kirkon sählypeleissä tajusin, että tämä on minun juttuni. Päätin, niin vankasti kuin kuusivuotias nyt yleensä voi päättää, että minusta tulee paras. Viimeistään kirkolla syttyi liekki, joka on pitänyt minut kiinni

Kaunistelematon kuvaus siitä, miten Peter Kotilainen nousi vaikeasta lapsuudesta ja uhkapelihelvetistä urheilusankariksi.

Peter Kotilaisen matka Jyväskylän laitakaupungilta Huhtasuolta kirkkaimpiin valoihin ei ollut helppo, vaikka hän oli lahjakas lapsi ja valmis omistamaan elämänsä urheilulle. Peter menetti isänsä tulipalossa yhdeksänvuotiaana, ja hänen veljensä vaimo ammuttiin Kauhajoella vain muutama vuosi myöhemmin. Aikuisiällä Peterin elämää ovat riivanneet uhkapeliongelmat ja velkakierreet. Hänen pelastukseensa ja pakopaikakseen muodostui jo varhain salibandy.

Hänestä tuli poikkeusyksilö, joka oli kaatamassa Ruotsia maaleillaan kahdessa MM-loppuottelussa. Nyt Peter Kotilainen kertoo elämäntarinansa rehellisesti ja itseään säästämättä.

LASSE LINDQVIST (s. 1986) on kirjoittanut aiemmin elämäkerrat Tapio Suomisesta (*Urheiluhullu – Stadioneilta suljetulle osastolle*) ja Éric Perrinistä (*Lavalin leijona*).

JUHAVALTTERI SALMINEN (s. 1990) on turkulainen urheilutoimittaja, joka on toiminut suosittujen Kari Kanalan juontamien jalkapalloaiheisten podcastien käsikirjoittajana.

9 789523 825550

KL 99.1
ISBN 978-952-382-555-0

DOCENDO
www.docendo.fi

Etukannen kuva: Per Wiklund
Kansi: Jarkko Lemetyinen